

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΘΥΜΙΑΜΑ

Λογθμ. 24

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΤΕΛΕΤΕΣ ΣΤΟ ΙΕΡΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ

Στό προηγούμενο κήρυγμα, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, σὰς μίλησα γιά τό βάπτισμα. Σήμερα θέλω νά σὰς μιλήσω γιά τίς πρὶν ἀπὸ τό βάπτισμα ἱεροπραξίες, πού εἶναι εἰσαγωγικές στό βάπτισμα. Αὐτές οἱ ἱεροπραξίες εἶναι τρεῖς: Εἶναι, πρῶτον, οἱ εὐχές πού διαβάζονται ἀπὸ τὸν ἱερέα τὴν πρώτη ἡμέρα τοῦ τοκετοῦ. Εἶναι, δεῦτερον, ἡ ὀνοματοθεσία τοῦ βρέφους τὴν ὄγδοη ἡμέρα, καί, τρίτον, εἶναι ἡ ἐπίσημη εἴσοδος τῆς μητέρας στὸν Ναὸ τὴν τεσσαρακοστή ἡμέρα ἀπὸ τὸν τοκετό της. Ἔχουμε ἐνδείξεις ὅτι οἱ τελετές αὐτές εἶναι παλαιές, ὄχι ὅμως κατὰ τὴν σημερινή τους σύνθεση, ἀλλὰ σέ μία ἄλλη πρωταρχική μορφή. Θά σὰς πῶ λίγα λόγια γιά τίς τελετές αὐτές καί παρακαλῶ προσέξατέ τα:

1. Τὴν πρώτη ἡμέρα πού γεννήθηκε τό βρέφος καλεῖται ὁ ἱερεὺς στὸν οἶκο καί διαβάζει τρεῖς εὐχές στὴν λεχώ μητέρα, μέ τίς ὁποῖες δέεται νά τὴν καθαρῶσιν ἀπὸ τὸν σωματικό ρύπο καί τίς σπλαγχνικές ἐνοχλήσεις, νά τὴν ἀνορθώσιν ἀπὸ τὴν κλίνη της καί νά τῆς δώσιν τὴν ἄφεση τῶν ἀμαρτιῶν της. Δέεται δέ ὁ ἱερεὺς στὸν Ἰησοῦ Χριστό, πού γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παναγία μας, νά φυλάξιν καί τό νήπιον ἀπὸ κάθε κακό, ἀπὸ κάθε ἐπήρεια τοῦ πονηροῦ. Οἱ εὐχές αὐτές τοῦ ἱερέα σκανδαλίζουν μερικούς, γιατί μιλᾶνε γιά ἀμαρτία τῆς λεχώ γυναίκας μέ τὸν τοκετό της, ἐνῶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ γάμος εὐλογεῖται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία· καί ὁ καρπὸς τοῦ γάμου, ἡ τεκνογονία, θεωρεῖται ὡς μεγάλη εὐλογία καί φέρει χαρὰ σέ ὅλους, γιατί γεννήθηκε ἄνθρωπος στὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος μέ τό βάπτισμά του θά γίνῃ παιδί τοῦ Θεοῦ. Πῶς λοιπὸν θεωρεῖται ἀκάθαρτη ἡ γυναίκα καί γιατί εὐχεται ὁ ἱερεὺς γιά τὴν ἄφεση τῆς ἀμαρτίας της; Ἀγαπητοί μου, ὁ τρόπος μέ τὸν ὁποῖον γεννᾶται ὁ ἄνθρωπος στὸν κόσμον εἶναι πτωτικός. Εἶναι, ὅπως τό λέγει ὁ

Εὐγγελιστὴς Ἰωάννης, «ἐξ αἱμάτων καί ἐκ θελήματος σαρκὸς καί ἐκ θελήματος ἀνδρός» (1,13). Καί ὁ προφήτης Δαυὶδ λέγει: «Ἴδού ἐν ἀνομίαις συνελήφθην καί ἐν ἀμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου» (Ψαλμ. 50,7). Εἶναι διδασκαλία ὄλων τῶν ἁγίων Πατέρων ὅτι, ἂν δέν ἀμάρταναν οἱ πρωτόπλαστοι, θά πολλαπλασιάζονταν μέν, ἀλλὰ κατ' ἄλλον τρόπο πού θά ὑπεδείκνυε ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, κατὰ παρθενικό τρόπο. Γι' αὐτό καί ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἄλλη γέννηση, τὴν πνευματική, ἡ ὁποία εἶναι τό βάπτισμα. Καί ὁ ἱερεὺς, κατὰ μία παλαιὰ διάταξη, τώρα, στό τέλος τῶν εὐχῶν στὴν λεχώ γυναίκα κατὰ τὴν πρώτη ἡμέρα τοῦ τοκετοῦ της, ὡς προοίμιον τοῦ βαπτίσματος τοῦ βρέφους, παίρνει νερό τό σφραγίζει μέ τό σημεῖον τοῦ Σταυροῦ καί ραντίζει μέ αὐτό τὸν οἶκο καί ἔπειτα φεύγει.

2. Ἄλλη ἱεροπραξία πρὶν ἀπὸ τό βάπτισμα γίνεται τὴν ὄγδοη ἡμέρα ἀπὸ τὴν γέννηση τοῦ παιδιοῦ, κατὰ τὴν ὁποία δίνεται τό ὄνομά του. Τώρα τὴν ὄγδοη ἡμέρα δίνεται κανονικά τό ὄνομα στό γεννηθέν παιδίον, ὅπως αὐτό τό διαβάζουμε καί στὰ ἱερά Εὐαγγέλια. Ὁ Σωτήρας μας τὴν ὄγδοη ἡμέρα ἀπὸ τὴν γέννησή Του ἔλαβε τό ὄνομα «Ἰησοῦς», πού εἰπώθηκε ἀπὸ τὸν ἄγγελον Γαβριὴλ (Λουκ. 2,21)· καί ὁ Βαπτιστὴς πάλι, τὴν ὄγδοη ἡμέρα, ὅταν συγκεντρώθηκαν οἱ συγγενεῖς του, ἔλαβε τό ὄνομα «Ἰωάννης», ὅπως τό ὑπέδειξαν οἱ γονεῖς του (Λουκ. 1,59). Ἔτσι λοιπὸν, κατὰ τό ἐκκλησιαστικὸν Τυπικόν, ἡ μαῖα ἢ καί ἄλλο πρόσωπον, τὴν ὄγδοη ἡμέρα ἀπὸ τὴν γέννηση τοῦ βρέφους, τό παίρνει καί τό πηγαίνει μπροστὰ στὴν πύλη τοῦ Ναοῦ, στὸν πρόναον. Ἐκεῖ ὁ ἱερέας τό σφραγίζει μέ τὸν τίμιον Σταυρό καί μέ μία εὐχή πού τοῦ διαβάζει τοῦ δίνει τό ὄνομά του, κατὰ κανόνα τό ὄνομα πού οἱ γονεῖς του θέλουν. Προσοχή, χριστιανοί μου, στό ὄνομα πού

δίνετε στά παιδιά σας. Πρέπει νά είναι όνομα αγίου τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥστε τό παιδί, ὅταν μεγαλώσει, νά βλέπει στό σπίτι του τήν εἰκόνα τοῦ αγίου του καί νά τόν ἐπικαλεῖται στήν προσευχή του ὡς προστατή του. Γι' αὐτό καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει στους ἀκροατές του νά δίνουν στά παιδιά τους ὄχι τυχαία ὀνόματα, ἀλλά ὀνόματα «*τῶν ἀγίων ἀνδρῶν, τῶν ἀρετῆ διαλαμψάντων, τῶν πολλήν παρρησίαν πρὸς Θεόν ἐσχηκότων*» (MPG 53,179). Γιὰ τά βαπτιστικά μας ὀνόματα ἤθελα ἀκόμη νά πῶ ὅτι πρέπει νά τά προφέρουμε ὅπως δόθηκαν ἀπό τήν Ἐκκλησία σέ ἱερῆ Ἀκολουθία, ὅπως εἰπώθηκαν ἀπό τόν ἱερέα στό ἱερό Βάπτισμα καί νά μὴν τά παραλλάσσουμε. Ἀφοῦ ὁ μικρός κατὰ τό βάπτισμά του ἔλαβε τό ὄνομα «Παναγιώτης», εἰς τιμὴν τῆς Παναγίας μας, γιατί τόν λέμε «Τάκη»; Τί σχέση ἔχει τό ἱερό ὄνομα «Παναγιώτης» μέ τό «Τάκης»; Καί ἀφοῦ τό κοριτσάκι βαπτίστηκε μέ τό ὄνομα «Παρασκευή», ὄνομα μιᾶς μεγάλης Ἀγίας, γιατί τό φωνάζουμε «Βούλα»; Τί σχέση ἔχει τό ὄνομα «Παρασκευή» μέ τό «Βούλα»; Τό κανονικό λοιπόν καί τό σωστό, χριστιανοί μου, εἶναι νά ὀνομάζουμε τόν ἄλλον ἀκριβῶς μέ τό ὄνομα τοῦ αγίου του καί ὄχι συντετμημένα καί παραλλαγμένα.

3. Τρίτη προεισαγωγική Ἀκολουθία στό βάπτισμα εἶναι ὁ *ἐκκλησιασμός* ἢ ὁ *σαραντισμός* ἢ *καθαρισμός* τῆς μητέρας πού γέννησε. Τήν τεσσαρακοστή ἡμέρα ἢ μητέρα λουσμένη καί καθαρμένη καί βαστάζουσα ἢ ἴδια τό βρέφος στήν ἀγκαλιά της ἔρχεται γιά πρώτη φορά, μετά τόν τοκετό της, στόν Ναό, πού λέγεται «Ἐκκλησία». Γι' αὐτό καί ἡ πράξη πού γίνεται τώρα λέγεται «ἐκκλησιασμός». Στό κατά Λουκᾶν Εὐαγγέλιο διαβάζουμε ὅτι καί ἡ Παναγία Μητέρα ἔκανε τήν πράξη αὐτή, ὅταν ἦλθε στά Ἱεροσόλυμα κρατώντας στήν ἀγκαλιά της τόν μικρό Ἰησοῦ, ὅταν, κατὰ θεία εἰδοποίηση, τούς «ὑπῆντησε» ὁ Γέροντας Συμεών. Εἶναι ἡ ἐορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου μας, σαράντα ἀκριβῶς ἡμέ-

ρες μετά τήν γέννησή Του. Διάφορα συναισθήματα πλημμυρίζουν τήν ψυχὴ τῆς μητέρας κατὰ τήν Ἀκολουθία τοῦ σαραντισμοῦ της. Πρῶτον, ἔχει τήν χαρὰ ὅτι μετά ἀπό τόν τοκετό της εἰσέρχεται τώρα γιά πρώτη φορά στόν Ναό τοῦ Κυρίου, πού τόν εἶχε στερηθεῖ γιά κάποιο διάστημα. Καί μάλιστα ἔχει διπλὴ χαρὰ ὅτι ἔρχεται στόν Ναό ὄχι μόνη της, ἀλλὰ μέ τόν καρπό τῆς κοιλίας της πού τῆς χάρισε ὁ Θεός. Δεύτερον, ἔχει τήν χαρὰ ὅτι μέ τήν εὐχὴ τοῦ ἱερέως καθαίρεται ἀπό τόν ψυχικό της ρύπο καί σπίλο. Τρίτον, ἡ μητέρα χαίρεται καί γιά τήν εὐχὴ πού ἀκούει ἀπό τόν ἱερέα γιά τό παιδάκι της, ὁ Θεός νά τό «*εὐλογήσει, νά τό αὐξήσει, νά τό ἀγιάσει, νά τό συνετίσει, νά τό σωφρονίσει καί νά τό καλοφρονίσει*»! Πολύ ὠραίες πραγματικά, χριστιανοί μου, οἱ εὐχές αὐτές τῆς Ἐκκλησίας μας στήν Ἀκολουθία τοῦ σαραντισμοῦ γιά τό νεογέννητο παιδάκι. Ξανακούσατέ τις παρακαλῶ: Ὁ ἱερέας εὐχεται γιά τό νεογέννητο ὁ Θεός νά τό «*εὐλογήσει, νά τό αὐξήσει, νά τό ἀγιάσει, νά τό συνετίσει, νά τό σωφρονίσει καί νά τό καλοφρονίσει*»! Νά λέτε καί σεῖς, γονεῖς, στήν προσευχή σας τίς εὐχές αὐτές γιά τά παιδάκια σας καί γιά τά ἐγγονάκια σεῖς οἱ γιαγιές.

4. Μεγάλῃ εἶναι ἐπίσης, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, καί ἡ χαρὰ τοῦ ἱερέα κατὰ τόν σαραντισμό μιᾶς μητέρας. Φανταστεῖτε! Εἶναι αὐτός πού πρῶτος παίρνει στά χέρια του μία νέα ὑπαρξη, ἓνα βρέφος, καί τό βάζει μέσα στόν Ναό τοῦ Κυρίου λέγοντας «ἐκκλησιάζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ» καί μετά τό προσφέρει στόν Θεό εἰσάγοντάς το καί πῶ μέσα, στό Ἱερό καί Ἅγιο Βῆμα!

Ἄς εἶναι ἀναπαυμένη ἡ ψυχὴ τοῦ ἱερέα ἐκείνου πού πῆρε καί μένα στήν ἀγκαλιά του καί μέ ἔβαλε γιά πρώτη φορά στόν Ναό τοῦ Κυρίου καί μέ εἰσήγαγε μάλιστα ἐκεῖ ὅπου εἶναι τό Θυσιαστήριο, τό Ὅποιο ἀγάπησα καί ἐλεήθηκα νά ἱεουργῶ σ' Αὐτό τόν Κύριο, τελώντας πάνω σ' Αὐτό τήν ἀναίμακτο Θυσία Του, τήν Θεία Λειτουργία!

Μέ πολλές εὐχές † Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας